

Lausunto Lapin matkailustrategiasta 2020 - 2023

Lapin matkailustrategia tarjoaa vision ja tavoitteita matkailun kehittämiseksi vuoteen 2030 asti. Keskeisenä osana ovat valitut painopisteet ja toimenpiteet vuosiksi 2020 – 2023. Matkailustrategia on laadittu erittäin laajassa yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa. Näkemyksiä strategiaan ovat antaneet matkailuyrittäjät, matkailun alueorganisaatiot, kunnat, matkailun koulutus- ja tutkimuslaitokset sekä matkailun kehittämisorganisaatiot.

Prosessin aikana järjestettiin yksitoista aluutilaisuutta eri puolilla Lappia ja kymmenen teemakohtaista työpajaa ja tilaisuutta. Tällä on varmistettu mahdollisimman monen yhteistyökumppanin kuuleminen strategian sisältöön. Prosessin aikana laadittiin myös Lapin matkailun tulevaisuuskuva yhteistyössä Ennakointi uudessa maakunnassa – hankkeen kanssa. Tärkeimmät toimenpiteet, käytettävissä olevat resurssit ja vastuutahot ilmoitetaan selkeästi. Strategia on hyvä työkalu eri tahoille matkailun toimialaan tutustumisessa ja tiedonhankinnassa sekä osana alueellisia strategioita.

Strategia ohjaa ja antaa toiminnalle ja suunnittelulle suuntalinjoja, raamit ja vision matkailun kehittämiseksi sekä ohjaa julkista rahoitusta. Strategian avulla eri toimijatasojen on helpompaa ymmärtää oma roolinsa ja nähdä itsensä osana laajaa toimijakenttää.

Lumettoman ajan matkailun kehittäminen

Lapin matkailun sesonkivaihtelut ovat edelleen hyvin suuret; lumettoman ajan matkailu on kehittynyt hitaasti viime vuosina. Lumettoman ajan kehittämisen strategisena tavoitteena on kehittää kesästä toinen vahva sesonki talven rinnalle vuoteen 2030 mennessä. Matkailun liikevaihdosta 40 % tulisi olla lumettomasta ajasta.

Lumettoman matkailun kehittäminen tarkoittaa pääasiassa **kesämatkailun** kehittämistä **syksyä** unohtamatta. Kehittämistyö tarkoittaa tuotekehitystyötä, jonka avulla syntyy laadukkaita, turvallisia ja viimeistelyjä matkailutuotteita antamaan sisältöä vetovoimaisille alueimagoille. Kansallispuistot ovat kv- markkinoille erittäin houkutteleva tuote. Niiden ympärille tulisi saada laaja tuoteportfolio, jotta kv- matkailijoita saadaan houkutelua Lappiin myös kesällä. Matkailustrategiassa on tuotu esille valon, luonnon ja sen ilmiöt keskeisinä teemoina lumettomana aikana. Markkinoinnissa tulisi lisätä voimakkaasti markkinointia revontulisesongin käynnistymisen yhteydessä elokuun loppupuolella aina syyspuolen lumettomaan aikaan.

Kesämatkailun kehittäminen edellyttää myös laajapohjaista ja vuorovaikutteista yhteistyötä paitsi yksittäisten toimijoiden mutta myös matkailualueiden ja -keskusten välillä. Kehitystyössä on huomioitava paitsi matkanjärjestäjät, joiden kautta saapuu valtaosa kiertomatkailijoista, myös yksilömatkailijat, joiden tavoittamiseksi on panostettava digitaaliseen markkinointiin ja myyntiin. Alueellinen löydettävyyden digitaalisten kanavien kautta on haaste, johon edelleen pirstaloituvassa matkailumarkkinoinnissa tulisi löytää kuluttajaa helposti palveleva innovatiivinen ratkaisu.

Ulkoinen saavutettavuus

Lapin matkailua haastaa saavutettavuuden osalta riippuvuus lentoliikenteestä. Lapin kansainvälisen matkailun osalta lentäminen on matkustamismuotona helppo ja nopea. Viime aikoina tutkimukset ilmastomuutoksesta ovat haastaneet pohtimaan enemmän lentomatkustamisen ympäristöjälkeä. Lentomatkustamisen rinnalle on voimakkaammin nostettava rataliikenne ja sen markkinoiminen tehokkaammin matkailijoille ja erityisesti kv-asiakkaille. Kemijärven pääteasema Itä-Lapissa on tuotava voimakkaammin esille Lapin matkailustrategiassa ja markkinointitoimenpiteissä. Kemijärven ratayhteys on merkittävä koko Itä-Lapille. Kemijärven rautatieasema sijaitsee kuuden eri kehitysvaiheessa olevan matkailukeskuksen keskiössä (Pyhä, Luosto, Somu, Salla, Ruka, Riisitunturi, Savukoski). Matkailustrategiassa ei asiaa ole nostettu esille riittävän hyvin.

Strategiassa todetaan että tavoitteena on saavutettavuuden pullonkaulojen nujertaminen liikenteen ja kapasiteetin lisäämisellä sekä kotimaan että kansainvälisen liikenteen osalta. Painopisteenä on mm. matkaketjujen kehittäminen ja rajat ylittävä saavutettavuus. Itä-Lapin kannalta on lentoliikenteen kehittämisen osalta tärkeää huomioida myös Kuusamon lentokentän merkitys matkailustrategiassa Rovaniemen ohella. Sallan matkailu ja Suomutunturi hyödyntävät tätä yhteyttä jo nyt.

Tieliikenne on Lapille tärkeä, koska 80 % matkailijoista saapuu Lappiin henkilöautolla. Lapin tieliikenne tulee lisääntymään tulevaisuudessa paitsi matkailun vuoksi myös kaivos- ja puukuljetusten vuoksi. Liikenne- ja viestintävirasto päätti asetuksellaan 21.11.2018 5 – tien päättymään pääväylänä Kajaaniin. Lapin ja erityisesti Itä-Lapin matkailun kehittämisen kannalta on ensisijaisen tärkeää lisätä tavoitteisiin nykyisen valtatie 5 muuttaminen takaisin pääväyläksi.

Strategiassa on otettu kantaa myös Lapin tiestön kunnossapitoon ja parantamiseen. Tätä varten on varattava riittävästi resursseja ennen kuin on myöhäistä. Kantatie 82 Vikajärvi – Kemijärvi kunnostus tulisi sisällyttää myös strategiaan. Kantatien 82 merkitys koko Itä-Lapin matkailulle, Sallan kansainväliselle rajanylityspaikalle ja muille elinkeinoille kuten esim. puu- ja metsätaloudelle on ensiarvoisen tärkeä.

Matkailustrategiassa on huomioitu matkailutuotteiden ja – palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden selkeä viesti asiakkaalle jo varausvaiheessa. Matkaketju on matkatuotteen tärkeä osa. Matkailijan täytyy saada helposti tieto miten kohteeseen päästään ja miten hän löytää Lapin moninaiset mahdollisuudet. Tämän ratkaiseminen matkailijan puolesta on tärkeä kilpailutekijä. Yksilömatkailijan näkökulmasta tuote, varaaminen ja matkaketju ovat yksi kokonaisuus, jonka kaikkien osa-alueiden tulisi toimia saumattomasti yhteen.

Matkaketjujen kehittämiseen liittyvä Open Arctic Maas – hankkeen digialustan kehittäminen strategiakauden aikana tärkeä tavoite, jotta mahdollisimman pian olisi Lapin alueella käytössä joukkoliikenteen informaatiojärjestelmä ja Reittiopas – palvelu, joka sisältää myös harvaan asutut alueet. Tämä parantaisi merkittävästi jatkoyhteyksiä mm. Itä-Lapin matkailukohteisiin.

Mahdollistava digitaalisuus

Suomalainen matkailuelinkeino digitalisoituu vauhdikkaasti. Strategiakauden tavoitteena on, että Lappi on veturina tekemässä Suomessa älykästä matkakohdetta. Tavoitteena on varmistaa, että digitaalisuus

mahdollistaa alan kehityksen matkailijan tarpeet huomioiden ja että alan toimijoilla on osaamista ja valmiuksia digitaalisessa murroksessa.

Lapissa tulee varmistaa riittävät ja hyvät datayhteydet kaikilla alueilla. Mobiiliyhteydet eivät tulevaisuudessa riitä, vaan on saatava kattava laajakaistaverkosto 5G verkoston tueksi. Kapasiteetiltaan varmat ja toimivat tietoliikennetyhteydet ovat matkailijoille, yrityksille kuin etätyö mahdollisuutta käyttäville ensiarvoisen tärkeitä. Hyvillä datayhteyksillä on suuri merkitys alueen tulevaisuuden kehitykselle, eikä sen ulkopuolelle voi jäädä. Matkailustrategiassa tämä on hyvä tuoda paremmin esille.